№ 212 ოქტომბრის 3, ოთხშაბათი. 1866—1884 ოქტომბრის 3, ოთხშაბათი. № 212.

ცნობის ფურცელი

„ცნობის ფურცლის“ რედაქცია—სიმონისთაის ქუჩაზე, ნაზარაიანის სახლში, 1-ლი ფანჯრიანი ბინისკენ ეზოში.

წერილი მიწერა მისაღები იქნება, რედაქციაში ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, გორში წიგნსაწყობთან და ფოთში: Въ Тифлисѣ, въ Редакцію „Дроэбы“.

ფასი: წელი 9 მ., 11 თვის 8 მ. 50 კ.; 10 თვისა—8 მ.; 9 თვისა—7 მ. 50 კ.; 8 თვისა—7 მ.; 7 თვისა—6 მ. 6 თვისა—5 მ. 5 თვისა—4 მ. 50 კ.; 4 თვისა—4 მ. 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ., 1 თ.—1 მ.

ფასი განისაზღვრება: სტრიქონზე რვა კაპ.; განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზე.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გააწყობინებს და ამობეჭდვის დახმარებად გამოიგზავნის წერილებს ტფილისის წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

„Объявленія въ Россіи, Царства Польскаго и заграницы принимаются только въ цент. конторѣ объявл. А. Метцль., Москва, Петровка, № 6.

ცალკე ნომერი «ცნობისა» ღირს 5 კაპეიკი.

„ცნობების“ ფასი ოქტომბრის 1-დან წლის დამლევამდე 5 მანათი.

ქართულ თვატრში დღეისთვის წარმოსადგენად ილია ჭავჭავაძის „მონასტრის ჯვრები“, ხოლო რადგანაც ახალი დეკორაციები ჯერ მზად არ არის, ამიტომ დღეგანდელი წარმოდგენა გადაიდო იქით კვირისთვის.

რედაქტორი გ. ერისთავი.

შინაური ქრონიკა

— ბაქოს წინ, ოქტომბრის პირველს, ჩვენ დაეწერათ სოფ. ხელთუბნის სკოლის ცერემონიაზე. ხალხი ბლომად იყო. შეიძლება ბლომად იყვნენ კიდეც. ბავშვები 25-მდე შეგროვილიყვნენ იმ დღისეულ. ახლო-მახლო სოფლებიდანაც მოსულიყვნენ გლეხები. სტუმართ შორის ერიან ჩვენი პოეტი აკაკი, მომრიგებელი შუამავალი თ. ივანე ლილიბაისიძე ქირსთავი, თ. ნ. დ. დისსამიძე, „წერა-კითხვის საზოგადოების“ წარმომადგენელი და სხვ. მრავალნი, რომელნიც ზორიდამ იყვნენ მოსულნი გამგეს ამ დღისთვის. აღგილობრივმა მცოდენეებმა ბერმანიშვილმა გადახდა პანაშვილი, რომლის შემდეგაც სიტყვა წარმოსთქვა მღვ. სამხარაძემ სკოლისა და სწავლა-განათლების მნიშვნელობაზე. მასზედაც ქონა ან. თოფანიშვილისა, რომელსაც სახოგადოდ დიდი ღვაწლი მოუწყვია ამ სკოლის დაარსების საქმეში.

— ჩვენ მოველით ალექსანდრე ეპისკოპოსის ხანგრძლივ დაბეჭდილი წერილი, სახელად «ხმა ცოდვილისა ღმრთისადმი», თქმული თ. ზ. ავალიშვილისაგან. მის ის ავალიშვილია, რომელმაც ბარსეგან მაკვაკაძისა და მალაჭარ შალვაგანდილიშვილთან ერთად წაიღო რუსეთს ქალაქი უკანასკნელის მართლ-აბრების მეფის მაირიამ მე-XIII-საგან ამ უკანასკნელის სამფლობელოებისა. თ. ზ. ავალიშვილი სიყრმითვე დიდი ღმთის-მოსაგი ყოფილა, უკანასკნელ იერუსალიმი და თვის მგზავრობა დაწერილებით აღუწერია დიდ წიგნად, რომელიც დღეს «წერა-კითხვის საზოგადოების» ბეჭდაწერთა ბიბლიოთეკაშია დაცული. «ხმა ცოდვილის ღმრთისადმი» ხელნაწერად ეატრს დაუწერია იმავითვე, რომელიც წარმოადგენს სამღვთო საგალობელს სხვადასხვა წმინდათა მამათა და მოწამეთა შესამკობლად.

— წინა დაბეჭდილია მე. ხელაძის სტამბაში და მშვენიერ და ლამაზ გამოცემად ჩაითვლება. წიგნს წინ მოუძღვის მოკლე წინასიტყვაობა, რომელიც შეიცავს რამდენსამე ცრურას დამწერებ და თვით თხზულებაზე. ჩვენის აზრით, წინასიტყვაობის ავტორი ბანი ი. ბოგანი ძალიან გაუგებარია გ. ავალიშვილის ხასიათისთვის. ბოგანი ამბობს, ვითომ გ. ავალიშვილის ნაწერებში ზოგან ისე ამ გარემოების ბრალი ყოფილიყოს, რომ ამ თხზულებისთვის მეტად დიდი მნიშვნელობა მოუთხოვნია.

პატივცემული ალექსანდრე ეპისკოპოსი, რომელიც ასეთის მხვრებით შრომობს წიგნების ბეჭდვაზე, მეტად გამდიდრებია ჩვენს სასულიერო მწერლობას, რომ დაებეჭდნა აგრეთვე „მატრიარქ“ პატრ კათალიკოზისად და «ხმა მეტყველება» მისივე.

— «ცნობის» მკითხველებს უკვე ეცნობებათ, რომ ლოცვანისთვის დანიშნულს დღეებს შორის ოქტომბრის 1-ც იყო, ესე იგი დღე სვეტი-ცხოველობისა. ჩვენ მაშინვე გამოვაცხადეთ ის უსამოვნო შთაბეჭდილება, რომელიც მოახდინეს ქართველს სახოგადოებაზედ ამ ფაქტმა გამოუკითხავად მეორესთვის, ძაკვალის მთავარმართებლის განკარგულებით და არ შეიძლიან სრული სიამოვნება არ გამოაცხადონ ამის გამო. სიხარულით დღესასწაული და ჩვეულება უძველისაგან და უძველად პატივცემული უნდა იყოს...

— მეორეთიდან ოზურგეთიან, რომ ოქტომბრის სასოფლო სკოლებში მასწავლებლებს მეტად მცირე ჯამაგირი აქვთ და ამ მცირესაც დიდის წვალებითა და ტანჯვით იღებენო. ხალხი მეტისმეტის გულ-გრილობით ეკიდება სკოლებს და ამიტომ ზოგან მასწავლებელ-სიკვდილი მომაწია: თავიდანვე გაუჭირდა ხალხს სიტყვით და განუმარტა რომ სწავლა და ცოდნა ერთადერთი საშუალებაა უმეცრებისა და ცრუ მორწმუნეობისა ასათრობად.

დასრულ აკაკის დაუწყო საუბარი ხალხს, რომელიც კარგა მოზდილს სკოლის დარბაზში ვერ ეტევა და კარებთან და ფანჯრებთან იყო შეგროვებული.

აკაკის სიტყვა ჩვეულებრივად განსხვავებულად შეეებინა, მრავლისანის კილოთი და პოეტური შედარებით სოუნდა. იმისი ლაპარაკი, გამთბარი გრძნობით და სავსე ახრით და მწიგნობრობით ღრმა შთაბეჭდილებას ახდენდა მსმენელებზე. „ეს კარგი ჩაგონება იყოო“, ამბობდენ გლეხები, როცა აკაკიმ დაასრულო თავისი მადლიანი და გონიერი სიტყვა.

ამ სიტყვის ხვალ უმეტ-ნაკლებად დავბეჭდავთ ჩვენს გაზეთში.

სკოლისთვის სახლები მოეძიათ უთხოვებია ჭიდის წლის ვადით ერთს ადგილობრივ მემამულეთაგანს. მომრიგებელი შუამავალი დაჰპირდა მეტად ნ საკენი შეში მიეცემა თავის ტყიდამ და სხვ.

სტუმრად მისულს ხალხს გაუმასპინძლდა ქონა ან. თოფანიშვილისა, რომელსაც ამ საქმეში დიდი ღვაწლი მიუძღვის და სკოლის დაარსების საქმეში.

— ჩვენ მოველით ალექსანდრე ეპისკოპოსის ხანგრძლივ დაბეჭდილი წერილი, სახელად «ხმა ცოდვილისა ღმრთისადმი», თქმული თ. ზ. ავალიშვილისაგან. მის ის ავალიშვილია, რომელმაც ბარსეგან მაკვაკაძისა და მალაჭარ შალვაგანდილიშვილთან ერთად წაიღო რუსეთს ქალაქი უკანასკნელის მართლ-აბრების მეფის მაირიამ მე-XIII-საგან ამ უკანასკნელის სამფლობელოებისა. თ. ზ. ავალიშვილი სიყრმითვე დიდი ღმთის-მოსაგი ყოფილა, უკანასკნელ იერუსალიმი და თვის მგზავრობა დაწერილებით აღუწერია დიდ წიგნად, რომელიც დღეს «წერა-კითხვის საზოგადოების» ბეჭდაწერთა ბიბლიოთეკაშია დაცული. «ხმა ცოდვილის ღმრთისადმი» ხელნაწერად ეატრს დაუწერია იმავითვე, რომელიც წარმოადგენს სამღვთო საგალობელს სხვადასხვა წმინდათა მამათა და მოწამეთა შესამკობლად.

— წინა დაბეჭდილია მე. ხელაძის სტამბაში და მშვენიერ და ლამაზ გამოცემად ჩაითვლება. წიგნს წინ მოუძღვის მოკლე წინასიტყვაობა, რომელიც შეიცავს რამდენსამე ცრურას დამწერებ და თვით თხზულებაზე. ჩვენის აზრით, წინასიტყვაობის ავტორი ბანი ი. ბოგანი ძალიან გაუგებარია გ. ავალიშვილის ხასიათისთვის. ბოგანი ამბობს, ვითომ გ. ავალიშვილის ნაწერებში ზოგან ისე ამ გარემოების ბრალი ყოფილიყოს, რომ ამ თხზულებისთვის მეტად დიდი მნიშვნელობა მოუთხოვნია.

პატივცემული ალექსანდრე ეპისკოპოსი, რომელიც ასეთის მხვრებით შრომობს წიგნების ბეჭდვაზე, მეტად გამდიდრებია ჩვენს სასულიერო მწერლობას, რომ დაებეჭდნა აგრეთვე „მატრიარქ“ პატრ კათალიკოზისად და «ხმა მეტყველება» მისივე.

— «ცნობის» მკითხველებს უკვე ეცნობებათ, რომ ლოცვანისთვის დანიშნულს დღეებს შორის ოქტომბრის 1-ც იყო, ესე იგი დღე სვეტი-ცხოველობისა. ჩვენ მაშინვე გამოვაცხადეთ ის უსამოვნო შთაბეჭდილება, რომელიც მოახდინეს ქართველს სახოგადოებაზედ ამ ფაქტმა გამოუკითხავად მეორესთვის, ძაკვალის მთავარმართებლის განკარგულებით და არ შეიძლიან სრული სიამოვნება არ გამოაცხადონ ამის გამო. სიხარულით დღესასწაული და ჩვეულება უძველისაგან და უძველად პატივცემული უნდა იყოს...

— მეორეთიდან ოზურგეთიან, რომ ოქტომბრის სასოფლო სკოლებში მასწავლებლებს მეტად მცირე ჯამაგირი აქვთ და ამ მცირესაც დიდის წვალებითა და ტანჯვით იღებენო. ხალხი მეტისმეტის გულ-გრილობით ეკიდება სკოლებს და ამიტომ ზოგან მასწავლებელ-სიკვდილი მომაწია: თავიდანვე გაუჭირდა ხალხს სიტყვით და განუმარტა რომ სწავლა და ცოდნა ერთადერთი საშუალებაა უმეცრებისა და ცრუ მორწმუნეობისა ასათრობად.

დასრულ აკაკის დაუწყო საუბარი ხალხს, რომელიც კარგა მოზდილს სკოლის დარბაზში ვერ ეტევა და კარებთან და ფანჯრებთან იყო შეგროვებული.

აკაკის სიტყვა ჩვეულებრივად განსხვავებულად შეეებინა, მრავლისანის კილოთი და პოეტური შედარებით სოუნდა. იმისი ლაპარაკი, გამთბარი გრძნობით და სავსე ახრით და მწიგნობრობით ღრმა შთაბეჭდილებას ახდენდა მსმენელებზე. „ეს კარგი ჩაგონება იყოო“, ამბობდენ გლეხები, როცა აკაკიმ დაასრულო თავისი მადლიანი და გონიერი სიტყვა.

ამ სიტყვის ხვალ უმეტ-ნაკლებად დავბეჭდავთ ჩვენს გაზეთში.

სკოლისთვის სახლები მოეძიათ უთხოვებია ჭიდის წლის ვადით ერთს ადგილობრივ მემამულეთაგანს. მომრიგებელი შუამავალი დაჰპირდა მეტად ნ საკენი შეში მიეცემა თავის ტყიდამ და სხვ.

სტუმრად მისულს ხალხს გაუმასპინძლდა ქონა ან. თოფანიშვილისა, რომელსაც სახოგადოდ დიდი ღვაწლი მოუწყვია ამ სკოლის დაარსების საქმეში.

— ჩვენ მოველით ალექსანდრე ეპისკოპოსის ხანგრძლივ დაბეჭდილი წერილი, სახელად «ხმა ცოდვილისა ღმრთისადმი», თქმული თ. ზ. ავალიშვილისაგან. მის ის ავალიშვილია, რომელმაც ბარსეგან მაკვაკაძისა და მალაჭარ შალვაგანდილიშვილთან ერთად წაიღო რუსეთს ქალაქი უკანასკნელის მართლ-აბრების მეფის მაირიამ მე-XIII-საგან ამ უკანასკნელის სამფლობელოებისა. თ. ზ. ავალიშვილი სიყრმითვე დიდი ღმთის-მოსაგი ყოფილა, უკანასკნელ იერუსალიმი და თვის მგზავრობა დაწერილებით აღუწერია დიდ წიგნად, რომელიც დღეს «წერა-კითხვის საზოგადოების» ბეჭდაწერთა ბიბლიოთეკაშია დაცული. «ხმა ცოდვილის ღმრთისადმი» ხელნაწერად ეატრს დაუწერია იმავითვე, რომელიც წარმოადგენს სამღვთო საგალობელს სხვადასხვა წმინდათა მამათა და მოწამეთა შესამკობლად.

— წინა დაბეჭდილია მე. ხელაძის სტამბაში და მშვენიერ და ლამაზ გამოცემად ჩაითვლება. წიგნს წინ მოუძღვის მოკლე წინასიტყვაობა, რომელიც შეიცავს რამდენსამე ცრურას დამწერებ და თვით თხზულებაზე. ჩვენის აზრით, წინასიტყვაობის ავტორი ბანი ი. ბოგანი ძალიან გაუგებარია გ. ავალიშვილის ხასიათისთვის. ბოგანი ამბობს, ვითომ გ. ავალიშვილის ნაწერებში ზოგან ისე ამ გარემოების ბრალი ყოფილიყოს, რომ ამ თხზულებისთვის მეტად დიდი მნიშვნელობა მოუთხოვნია.

პატივცემული ალექსანდრე ეპისკოპოსი, რომელიც ასეთის მხვრებით შრომობს წიგნების ბეჭდვაზე, მეტად გამდიდრებია ჩვენს სასულიერო მწერლობას, რომ დაებეჭდნა აგრეთვე „მატრიარქ“ პატრ კათალიკოზისად და «ხმა მეტყველება» მისივე.

— «ცნობის» მკითხველებს უკვე ეცნობებათ, რომ ლოცვანისთვის დანიშნულს დღეებს შორის ოქტომბრის 1-ც იყო, ესე იგი დღე სვეტი-ცხოველობისა. ჩვენ მაშინვე გამოვაცხადეთ ის უსამოვნო შთაბეჭდილება, რომელიც მოახდინეს ქართველს სახოგადოებაზედ ამ ფაქტმა გამოუკითხავად მეორესთვის, ძაკვალის მთავარმართებლის განკარგულებით და არ შეიძლიან სრული სიამოვნება არ გამოაცხადონ ამის გამო. სიხარულით დღესასწაული და ჩვეულება უძველისაგან და უძველად პატივცემული უნდა იყოს...

— მეორეთიდან ოზურგეთიან, რომ ოქტომბრის სასოფლო სკოლებში მასწავლებლებს მეტად მცირე ჯამაგირი აქვთ და ამ მცირესაც დიდის წვალებითა და ტანჯვით იღებენო. ხალხი მეტისმეტის გულ-გრილობით ეკიდება სკოლებს და ამიტომ ზოგან მასწავლებელ-სიკვდილი მომაწია:

«დროების» ტელეგრამი, ოქტ. 3-ს.

სოფელი და სასოფლო სკოლა

მრთა ტელეგრაფი თურმე ამბავს აცხადებდა: სიტყვა „სოფელი“ წარმოსდგება სიტყვისაგან: «სასუფეველი», მეორე კი ამბობდა: არაო, «სოფელი», სწარმოებს სიტყვისაგან: «Ѳეული»: „სოფელი“, ესე იგი ოფლის ქაქანი ადგილია. მე რომ მკითხოთ, არც ერთი ახსნა კი შეიძლებოდა არ ეწინააღმდეგება და ორივეს ერთ ნაირი ადგილი უნდა ჰქონდეს ამ სიტყვის წარმოებაში.

მართლაც, წარმოიდგინეთ ერთის მხრით მეუღაბოები დამტკბარი ბუნებაზედ, სადაც მწვანე ტყეს და ველს არ გიწყნებს, სადაც ტკბილი ბირსა და თვალებს არ გიესებს, სადაც ტკბილი გრილი და ხალხის ქორიაობით არ გირღვევს სულის მშვიდობას დატკბილ ფიქრთა და მოგონებათ არ გიფანტავს წარმოიდგინეთ მრავალ-მტკიცნი და ხშირ-ფოთლოვანი ტყეებიდან მაჩრდილებელი მუხა ლამაზ გორაკზე, დაიფასეთ, რად ღირს იმის ქვეშ მხრ-ვალ ზაფხულის დღეს ერთ ფინჯან ცივ ჩაის მოწრუპვა, ან ამ გარემოების ბრალი უნდა იყოს, რომ ამ თხზულებისთვის მეტად დიდი მნიშვნელობა მოუთხოვნია.

პატივცემული ალექსანდრე ეპისკოპოსი, რომელიც ასეთის მხვრებით შრომობს წიგნების ბეჭდვაზე, მეტად გამდიდრებია ჩვენს სასულიერო მწერლობას, რომ დაებეჭდნა აგრეთვე „მატრიარქ“ პატრ კათალიკოზისად და «ხმა მეტყველება» მისივე.

— «ცნობის» მკითხველებს უკვე ეცნობებათ, რომ ლოცვანისთვის დანიშნულს დღეებს შორის ოქტომბრის 1-ც იყო, ესე იგი დღე სვეტი-ცხოველობისა. ჩვენ მაშინვე გამოვაცხადეთ ის უსამოვნო შთაბეჭდილება, რომელიც მოახდინეს ქართველს სახოგადოებაზედ ამ ფაქტმა გამოუკითხავად მეორესთვის, ძაკვალის მთავარმართებლის განკარგულებით და არ შეიძლიან სრული სიამოვნება არ გამოაცხადონ ამის გამო. სიხარულით დღესასწაული და ჩვეულება უძველისაგან და უძველად პატივცემული უნდა იყოს...

— მეორეთიდან ოზურგეთიან, რომ ოქტომბრის სასოფლო სკოლებში მასწავლებლებს მეტად მცირე ჯამაგირი აქვთ და ამ მცირესაც დიდის წვალებითა და ტანჯვით იღებენო. ხალხი მეტისმეტის გულ-გრილობით ეკიდება სკოლებს და ამიტომ ზოგან მასწავლებელ-სიკვდილი მომაწია:

თავიდანვე წამოწოლა და ქვეყნის ჭალებისაკენ გადაქცევა: ერთ სათს მაინც გული ტკბილად გიცემს მით, რომ გადაჰყურებ ჭალებში ნარის მოკინაო ცელე ყანებს და ხან ოქროსავით გაცვთილებულ შემოსილს ბეღლი თეთრავენ სქვეიან მუჯრედ; ოქროს მსგავსი ყანების მადლით სავსე თავ-თავს დაბლა მიწას უხრიან, რათა საკმად ჭქონდეთ ცვარიც და მზის სხივებიც, სიო ნელად დაჰქროლავს და ღელვებს გარდაწოვებულ ყანებს, რომელნიც თავის ტკბილი სისინით სმენასაც გიტკბობენ; შენი ფიქრი და გონება ხან სავსე ყანებს თავს დაჰხრიან და ხან მიჰქრიან იქით, შორს, წმენე ჰაერში და ამმასაყით თვალ ღრუბლებში!...

რომელი ერთი უნდა დაეხატა ამ გვარი სანეტარო სურათები სოფლის ცხოვრებისაგან სწორედ რომ სოფელი ამ ქვეყნის სამოთხეა, სასუფეველი!...

***

მაგრამ, მეორეს მხრით, წარმოიდგინეთ ამასთანავე სოფელი კაცი, შუა-გულ-სიცხეში მომშიაე: თავში მეელი და ფეხშიშველი სდგას იგი ვახურებულ მიწაზე, ხვნის, თოხნის, ბარავს წუწუნეებელია, ოფლი ნაკადულებრივ გადმოსდის იმას შუბლიდან, მაგრამ მაინც შრომობს და შრომობს ქედ-მაბრილი, აქცევს და აქცევს ოფლს, ამიტომ რომ მეტი ღრიც არა აქვს მოსვენებისთვის, და თუ ასე არ იშრომა, ცარიელი მკვდიც არ ეგნება საქმეელ. მეორე, საზრდო რომ მე მოაკლდეს, რით იყოფილა სულ ეს მისცემს?..

ზარმოიდგინეთ, სწყალი სოფელი კაცი, რომელსაც მშვენიერი ბენა გარს არტყია, მაგრამ ვერც კი გრძნობს იმის არსებობას, სიცხე და სიცივე, ზაფხული და ზამთარი მისთვის ერთია, მარად ოფლში იწურება, მარად ოფლითა სპობს, ამა რად გადაიღლა ღვთის ბანერსაა: ოფლითა შენითა ჭამდე პურსა შენსაო!... ოფლითა შენითა სპობდე?... ძარცი და კეთილი...

***

სოფელ კაცს ჯამაგ კარგი აქვს კაცს მიწის მუშაობას და მოელას და ლინეკ და ამიტომ ჯაფას დიდი შეუძლია და კიდეც შრომობს დაუზარებლად და უანგარიშოდ, შრომობს, მაგრამ მისს ჯაფას და შრომას ხვედ შრა აქვს, ღირებული ფასი არა მოაქვს. რატომ? იმიტომ, რომ გადაჭა არა აქვს, არა აქვს ცოდნა თავის ძალისა და ღონის გამოყენებისა, არ იცის როგორ მოიმუშაოს და როგორ შეინახოს. მიეცით სოფელს სწავლა და ცოდნა, მაგრამ ცოდნა მისთვის გამოსადეგი, და მაშინ შეეძლება ცხოვრება თავის პატოსან შრომით.

ჩემგან რომ შეიძლებოდეს აი რას ვიზამ: მე შევეძენ საქართველოს სოფლებს, იმისთანა ცოდნას, რომელიც მათ მიწას ასარგებლებინებს პურით, ენახით და მიწის ყოველივე ნამეოთ. მე მსურს გულ-წრფელად და დარწმუნებით, რომ სოფელს მუშაობენ ის არ წყენოთეს, არამედ მიემატოს, მიემატოს მუშები გონება-გახსნილნი და ხელოვნებით აღჭურვილნი. შუქია სოფლისთვის იმისთანა სწავლა, რომელიც ეამწყალ კაცს მიწის მუშაობას და მოელას

ლებს წინა-ნახეკარ წლის ჯამაგირი ჯერაც არ მიუღიათო.

— თუმცა ბაილის ძაღლის კორპუსი ერთი უდიდესი შენობათაგანია, მაგრამ, რადგან ამ კორპუსის მოწყობა ჩიცხეი წლითი-წელს მატულობს, ამიტომ სამხედრო ჩინებს პეტერბურგში გადაუწყვეტია იმ შენობის მომატებაც, რომელშიაც ეხლა სამხედრო ოლქის სასამართლოა („მოსკ. უწყ.“)

— ქილოქსერის პარტიამ გათავა ნათლულის ახლო აგორომაში ბეგუკის ხელმძღვანელობით ვენახების სინჯვა და სექტემბრის 30-ს ანგეთისკენ გაემგზავრა. ნათლულის ახლო ქილოქსერა არ აღმოუჩენიათ (ტნოვ. ობოზ.)

— იმავე გაზეთის სიტყვით, სექტემბრის 30, ღამის პირველ საათზე, სასახლის ქუჩაზედ, სასახლიდამ რამდენსმე საჟენზე, გაუკრავთ მაღაზია მესაფთაე „ქაცასა“. ქურდები ოთხნი ყოფილან. მარეთი და შიგნითი კარები არ-ნეულა გასაღებებით გაუღიათ. მაღაზიაში სასახლის ქუჩიდამ შესულან და საქონელი სრულიად გაუზიდავთ, ზოგი ტომრებით, ზოგი ჯვრებებით. ამ დროს პოლიცია მისულა, ქურდები გაქცეულან ჯერ სასახლისაკენ და მერე ლორის მეღელიძეის ქუჩისაკენ, მაგრამ ეხლა. ერთი ქურდი „გორიდოგოის“ დაუჭერია და სხვებისათვის უსროლია რევოლვერი, მაგრამ ვერ კი მოუტყუებია. ერთი ქურდთაგანი ლაზათიანად ყოფილა ჩაცმული და თავზედ ცილინდრი ხურებია. იმ ღამეს პოლიციის დანაკარგი ორიც დაუჭრია, მაგრამ მეოთხე ჯერაც ვერ უპოვნიათ. როდესაც და ქურდებს სადგურები გაუნაწყვეთ, ჩარდახში უპოვიათ ხმა ნივთიერებაც.

— მერვე სალამბეიონი და ლაქსინის მალხიიდამ მოპაპრული.

უცხოეთი.

ავსტრო-უნგრია. ზედ კიდევ არ დამკრალა ზაგრებში არეულობა და შეთხთ; უწესობა ისევ ხდება და ჯერ კიდევ შეუპატიჟოდენ მმართებლობის მოსახრეთ, რომელთაც სტარჩევის კენჭი გაუწევიათ. საქმე იქვიდან მისულა, რომ მმართებლობა იძულებულია თურმე დანიშნოს კომისარი და მთანიპოს განსაკუთრებული უფლებანი ხორვატიის დედა-ქალაქში წესის დასამყარებლად. როგორც მერე გაზეთები იწერებიან, ერთს ღამეს, სახელდობრ, სექტემბრის 25-ს, რამდენიმე მმართებლობის მოსახრე დეპუტატების სახლებისთვის ტალახი წაუსვიათ...

— მერვრიის პალატის სექტემბრის 27-ს ჰქონიათ პირველი სხდომა. დიდი ცელილება ეტყობა თურმე ქეშმა პალატას, რადგან ეხლა 200 კაცზე მეტი ახალი წევრია მასში. სხვა-დასხვა დანიშ ისევ ისე არიან დეპუტატებულნი, როგორც წორსულს სესიაში; განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ უკიდურესი მხარეები მხარის და ზომიერი ოპოზიციის შუა ადგილები ანტისემიტებს უჭირავთ; 17 ანტისემიტია თურმე ეხლა მეორე პალატაში.

სხდომა დაიწყო მინისტრ-პრეზიდენტის მოწვრილობის წაკითხვით; მოწვრილობა აუწყებდა პალატას, რომ დღესასწაულებრივი განსვა სემიზო ორი დღის შემდეგ მოხდება Mქეის სამხედრო-სასახლეშიო. შემდეგ წამოდგა უკიდურესი მარცხენა მხარის მოთავე დანიელ ირანი და წარმოსთქვა სამჭიდ მკაცრი სიტყვა, რომელშიაც მთელი დასის სახელობაზედ წინადადებები გამოაცხადა იმის შესახებ, რომ პარლამენტის გახსნა სამეფო სასახლეში უნდა მოხდეს და არა პარლამენტის შენობაში მერე განკიცხა მან ის გარემოება, რომ ამ ცერემონიის უნდა დაესწრონ უცხო-მხრელნი დიპლომატნი, რომელთაც არავითარი საქმე არა აქვსთ-რა, ვიდრე მეწერილის პალატები არ გაიხსნებიან. «ამ გვარს გარემოებაში — ასე დაუპოლოვებია ირანის თვისი სიტყვა, — მე და ჩემს თანამოაზრეებს უმჯობესად მიგვაჩნია სრულებით არ დავესწროთ სამეფო სიტყვის წაკითხვა-ს». მინისტრ-პრეზიდენტმა მოკლედ უპასუხა თურმე, რომ 1867 წლიდამ დეპუტატი ირანი ყოველს წელიწადს იმეორებს თავის პრინციპებსა, მაგრამ პალატის უმრავლესობა სრულებით წინააღმდეგი აზრისაო. თუ დეპუტატს ირანის და მის ამხანაგებს უმჯობესად მიაჩნიათ არ დესწრონ სამეფო სიტყვის წაკითხვას, ეს იმათი ნებაა,— პალატა მაინც დადგენილის წესისამებრ იმოქმედებსო. ამით გათავდა სექტემბრის 27-ს მომხდარი სხდომა.

დეპუტატთა პალატის სხდომებთან ერთად მაგათთა პალატის სხდომებიც დაწყებულა! მაგრამ ძლიერ ცოტანი დასწრებულან. ამ სხდომაზე ღირსშენიანი არა მომხდარაო.

ამას წინად დიდის ამბით გაუხსნიათ მადიარების ნაციონალური თეატრი და ამ დღესასწაულზე დასწრებიან იმპერატორი ფრანც-იოსები და რამდენიმე დიდი ჩინოვნი და ჭორ-კოგრნები. იმდენი ხალხი მოგროვილა ქუჩებზედ, რომ სიფრთხილე გამო რამდენიმე კაცი გაჭყლეტილა.

— მმართებლობის დასს, როგორც ჰემჩის გაზეთები იწერებიან, გადაუწყვეთა დაუნდობლად სცენის ტარებული ჩვენის მომხრეებს. სამს ოპოზიციის დეპუტატს სამართალში აძახებენ. პირველს მათგანს, მღვდელს შირმერს, სახელმწიფოს ღალატს აბრალებენ იმ სიტყვის გამო, რომელიც მას წარმოუთქვამს ბროდში, სადაც დეპუტატად ამოარჩიეს იგი. ამ საქმეზე 80 მოწმეც მოწვეულა. ქოსტანიცაში ამორჩეული სტარჩევიჩის მომხრე რაღაც შეცდომებიც გამოძიებაა დანიშნული იგი ერთ ებრაელის ალმოჩენებით სიტყვის წარმოთქმისათვის; საქმე იმის შესახებ სამხედრო სამინისტროს დაუწყვია, რადგანაც ის მხედრად ირიცხება თურმე. ამათ გარდა, კიდევ დეპუტატი პავლოვიჩია სამართალში მიცემული იმიტომ, ვითომც სიყმაწვილის დროს მოჰპოვებია ჯარში ცდილობა. ამ ვეროდ ჯერ სესია არცა გხსნილა და სტარჩევიჩის დასს სამი წელი მოჰკლებია.

— ჩეხური სახალხო ფურცლების კორესპონდენტს ჰქონია აქს წინად პოლიტიკური ბაასი ბორეატის ბანთან, ძველ კედელზანთან. ამ ბაასში უკანასკნელს უთქვამს, სხვათა შორის, რომ მმართებლობას სრულებით არ ეშინიან სტარჩევიჩის დასისა, რომელსაც, სწორედ რომ ფსონებთ, არაოდესაც არა ჰქონია შენგრიისაგან სრული განკლულების სურვილი და მოტლოდ იმას ცდილობს, რომ მოჭრილ ისეთი დამოკიდებულება ჰქონდეს შენგრიასთან, როგორიც უკანასკნელს ცისლეიტანასთან. (ამ ცისტროისთან) აქვსო. ბოლოს იმედი გამოუცხადა თურმე ბანმა, რომ სტარჩევიჩის მომხრენი მომავალს სესიაში იმისთანა სკანდალებს აღარ მოახდენენ, როგორსაც წარსულს სესიაში ახდენდნენ.

— ჰაშტის დღითიდან იწერებიან ქალაქ ვლადგან, რომ ამას წინად იქაურის ეპარქიების ეპისკოპოსი დიდი ვ წვ არა (ვ. ი. ვლიც ქმაოფილი ა-ის, უკეთ ცნობილი, ვისანგა დაქმაოფილებული), სახლი ნი აიარ ავისმეუყოფილო. ს ჩოიდენ გლეხები. მათ-ლა-და მოსალოცნელია ამგვარი ყოფა-ქცევა სამოციდოდ — ნ-ის ახალ-დელი მამასახლისი ავადაც, რომ ლის უპატიოსნობის მოწმე თვით მე გაგხდი ს — ში ყოფნის დროს: «ჩემ როგორ გამეღე მამასახლისის წინააღმდეგ ერის განცრიებაო» და წამოუყვა მამასახლისმა ერთ გლეხს ხელი და სატუსალოში შეგდება მოუწყობიმა, ისიც მაშინ, როდესაც თვით მისი უფროსი, ბ. დ—ძე თავს აგდა! რომ უკანასკნელი არა, მისი ღმობიერებელი ბატონი მამასახლისი სრულიად მოიხმარდა თავის თანამდებობას და ეგონებ ღრიბი ოჯახის ერთად-ერთი მჭმაკერავე საწყალი გლეხი სახრჩობელაზედ აეყვანა. მაგრამ მოკაული გადურჩა მამასახლისს და გლეხი დაიფარა.

(დასასრული მეგალ)

აძულებენ და სასჯელთაგან მწერლის ადგილს აძებნინებს, მხოლოდ მისთვის, რომ თავისი თავი ძლიერ-ძლიერად დაირჩინოს. უპირველეს საგანი სასოფლო სწავლისა უნდა იყოს მიწის და მამულის გონიერულად სარგებლობა.

უთქვამთ არის ჯერ სანეტარიდ დაღერებული სასოფლო სკოლები სქმე, მაგრამ სოფლისათვის ეს სკოლები დღევანდელ სახითაც აუცილებელად საჭიროები არიან და უნდაიან უნდა ყველაფერით იმით გავეცნეთ ლებას და ვამხანაგდეთ, რასაკირველია, ეკრუნველებით იმით წარმატებისათვის: პირველ-ღაწყებითი სწავლა ბევრ სოფლელ ბავშვებისთვის იქმნება პირველი (და არა უკანასკნელი) ნაბიჯი ხსენებულ განზრახვის შესასრულებლად.

***

ივლისის 28 პოლიციის ბოქაული (პრისტავი) ბ. ი-ძე, სოფელ შარტახის სასწაველებლის ოსტატი ბ. წითლიძე და თქვენი მორჩილი მისამებურად დავდექით სერების ახლად გაკაფულ გზას. ოთხმეოცე კომატურში ვყოფილვართ. ჩვენ გვეშინოდა ავერ სურების იმ განრიახვით, რომ ეგვეკითხა ეს საბრალოები და მეცევდინა გარდაუვიდრელი სასოფლო სასწავლებლის დაარსების ცსახები. ეხლა მოგახსენთ, რომ ბ. ი. ძე ძლიერ ძი დემპეტი ა ამ საქმისადმი და დიდის სიხარულით ვიხილეთ ჩვენი თვალით სასოფლო სკოლების გახსნის ესახები.

ჯერ ჩვენ დავდექით სერების გზას. ეს გზა ორი ახლა გაკაფია სოფელ ამაე ნ. დ—ძეს ბოთხოთით. ბოქაული ჯერ არ არის გათავებული, მაგრამ ახლავე შეიძლება ვსთქვათ, რომ ხსენებული გზა ჩინებულად არის გაკეთილი და იმითაც დახსნილი და მოყრუებული სოფლისათვის, როგორიც სერებია, დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლია. «ღმერთმა ერთი კორესპონდენტი ეგონებ ნაკლულევანებას პოულობდა, ბევრს წუწუნებდა ამ გზის გამო», მაგრამ მე, მართალი მოგახსენოთ, ვერაფერი ამ გვარი ვერ შევნიშნე ამ გზასა იმ ადგილს, სადაც ეს გზა გაყვანილი, ჩვენის მოსახრეებს. სამს ოპოზიციის დეპუტატს სამართალში აძახებენ. პირველს მათგანს, მღვდელს შირმერს, სახელმწიფოს ღალატს აბრალებენ იმ სიტყვის გამო, რომელიც მას წარმოუთქვამს ბროდში, სადაც დეპუტატად ამოარჩიეს იგი. ამ საქმეზე 80 მოწმეც მოწვეულა. ქოსტანიცაში ამორჩეული სტარჩევიჩის მომხრე რაღაც შეცდომებიც გამოძიებაა დანიშნული იგი ერთ ებრაელის ალმოჩენებით სიტყვის წარმოთქმისათვის; საქმე იმის შესახებ სამხედრო სამინისტროს დაუწყვია, რადგანაც ის მხედრად ირიცხება თურმე. ამათ გარდა, კიდევ დეპუტატი პავლოვიჩია სამართალში მიცემული იმიტომ, ვითომც სიყმაწვილის დროს მოჰპოვებია ჯარში ცდილობა. ამ ვეროდ ჯერ სესია არცა გხსნილა და სტარჩევიჩის დასს სამი წელი მოჰკლებია.

— ჩეხური სახალხო ფურცლების კორესპონდენტს ჰქონია აქს წინად პოლიტიკური ბაასი ბორეატის ბანთან, ძველ კედელზანთან. ამ ბაასში უკანასკნელს უთქვამს, სხვათა შორის, რომ მმართებლობას სრულებით არ ეშინიან სტარჩევიჩის დასისა, რომელსაც, სწორედ რომ ფსონებთ, არაოდესაც არა ჰქონია შენგრიისაგან სრული განკლულების სურვილი და მოტლოდ იმას ცდილობს, რომ მოჭრილ ისეთი დამოკიდებულება ჰქონდეს შენგრიასთან, როგორიც უკანასკნელს ცისლეიტანასთან. (ამ ცისტროისთან) აქვსო. ბოლოს იმედი გამოუცხადა თურმე ბანმა, რომ სტარჩევიჩის მომხრენი მომავალს სესიაში იმისთანა სკანდალებს აღარ მოახდენენ, როგორსაც წარსულს სესიაში ახდენდნენ.

— ჰაშტის დღითიდან იწერებიან ქალაქ ვლადგან, რომ ამას წინად იქაურის ეპარქიების ეპისკოპოსი დიდი ვ წვ არა (ვ. ი. ვლიც ქმაოფილი ა-ის, უკეთ ცნობილი, ვისანგა დაქმაოფილებული), სახლი ნი აიარ ავისმეუყოფილო. ს ჩოიდენ გლეხები. მათ-ლა-და მოსალოცნელია ამგვარი ყოფა-ქცევა სამოციდოდ — ნ-ის ახალ-დელი მამასახლისი ავადაც, რომ ლის უპატიოსნობის მოწმე თვით მე გაგხდი ს — ში ყოფნის დროს: «ჩემ როგორ გამეღე მამასახლისის წინააღმდეგ ერის განცრიებაო» და წამოუყვა მამასახლისმა ერთ გლეხს ხელი და სატუსალოში შეგდება მოუწყობიმა, ისიც მაშინ, როდესაც თვით მისი უფროსი, ბ. დ—ძე თავს აგდა! რომ უკანასკნელი არა, მისი ღმობიერებელი ბატონი მამასახლისი სრულიად მოიხმარდა თავის თანამდებობას და ეგონებ ღრიბი ოჯახის ერთად-ერთი მჭმაკერავე საწყალი გლეხი სახრჩობელაზედ აეყვანა. მაგრამ მოკაული გადურჩა მამასახლისს და გლეხი დაიფარა.

(დასასრული მეგალ)

უწესობა მოახდინა. უნდოს მცხოვრებლები თითქმის სულ ერთიანად ბორიტები არიან და ამისთვის ქალაქება ყოველთვის ხორციტულს ენაზედ იყო ხოლმე. რამდენიმე ხანია, როცა უნდოში მადიარები დასახლდენ და მათშინაფერ მოითხოვეს, რომ მათთვის ქალაქება მადიარულად ითქვას ხოლმე. ამ საქმეს ხალხთა განათლების სამინისტროს მიაღწია და უკანასკნელად მადიარების სასარგებლოდ გადასწყვა.

—

საფრანგეთი. სექტემბრის 28 (ახ. სტ.) ყოფილა მინისტრთა რჩევის კრება, რომელზედაც ყველა მინისტრები დასწრებიან. რჩევა სამს საათს გაგრძელებულა და ამ არა ჩვეულებრივს ხსდომაზე მრავალი დიდ-მნიშვნელოვანი გარეულ-ეულელებანი მიუღიათ მინისტრებს. უწინარეს ყოველისა მათ გადაუწყვეთათ, რომ პალატებს ოქტომბრის 14-ს მოუწოდონ; მასუკან ფონის მოუხსენებია რჩევისთვის საფრანგეთის საქმის მდგომარეობა აღმოსავლეთში და წყვეთხავა აღმოილი ამბებს-მიერ გამოგზავნილი ტელეგრამები. სექტემბრის 27-ს გამოგზავნილს ტელეგრამაში ნათქვამია, რომ ადმირალს მისეულა უკვეტად წაწილი მოჰველი ჯარისა, რომელიც ბოლოს დროს გაგზავნეს საფრანგეთიდან და ყოველს ჭიმილს უკანასკნელს ტრანსპორტებს ანადიისა და ჯარეთისას ადმირალი იმედი აქვს, რომ ესენი სულ ერთიანად მიუეი მოშველე ჯარი, მაშინათვე დაიწყოს მეტრთან ომი. ამის შემდეგ ფერად აცნობა თავის ამხანაგებს ის ტელეგრამებიც, რომელნიც ინგლისის სამეფო შეეხე ბიან. წინასწარ მოლაპარაკების შემდეგ პარიჟის, ბერლინის, პეტის და პეტერბურგის კაბინეტთა შორის, რომ ის სახელმწიფოს გაიდაუწყვეტია ერთიანი იმავე დროს ყველან ერთ-ნაირი და ერეკვიულად დაწერილი ნოტა ჩაეპარათ მეკობის მმართველობისთვის ნოტა ამცადებს, რომ პოაეთაო მი ამ ევლილობა და ისე არა აქვს იმ აქეს, რომ ლითიც მეკატის მმართებლობამ ეალის გადადება მოახდინა. იტალია პირველად კი არ მიმართობია ბიენეველ სახელმწიფოთ და ეშინოდა კონფერენციაც სქვე კაცად მოუყოფებია, იმასაც ეშინოდა პრობლემი.

ამის შემდეგ მინისტრთა რჩევის მთავმჯდომარე აგრეთვე მოსხენებია საბიუჯეტო კომისიის პროექტის თათბირებ. მი პროექტი შეეხება 1885 წ. ბიუჯეტის ეშინოებას. რჩევის მიეღია პროექტი და დათანხმებულა 80 მილიონი ფრანკი მთავალის ბიუჯეტს.

ტელეგრამები

(„ჩრდილოეთის სააგენტოსი“)

სექტემბრის 29-ს

კონსტანტინოპოლი. ბერძნული ეკლესიის პატრიარქი ანთიმოზ VI-ი ამ დღეებში გარდაიცვალა. ამ ამბავმა დიდი მწუხარება გამოიწვია ბერძნებში. ანთიმოზ VI-ი ეკლესიის ერთ-ერთი ყველაზე ავტორიტეტული მოღვაწე იყო. ის ეკლესიის ისტორიაში ცნობილია, როგორც ეკლესიის ერთ-ერთი ყველაზე ავტორიტეტული მოღვაწე. ანთიმოზ VI-ი ეკლესიის ისტორიაში ცნობილია, როგორც ეკლესიის ერთ-ერთი ყველაზე ავტორიტეტული მოღვაწე.

ლონდონი. ინგლისის ქმედებების უფროსის, რომელიც ხელმძღვანელობს ეგვიპტეში მოქმედებას, ბრძანებით ინგლისის მფარველობის ქვეშ დაიცვნის ახალი გვინეის სამხრეთის ნაწილი და ახლო მდებარე კუნძულები.

ნიუ-იორკი. ამერიკის ფინანსების მინისტრის ბრძანებით ხაზინის მოსაწყობად სხვადასხვა ადგილებში 122 კგი და 62 მანეთი, ანუ მაშასადამე 184 კგი და 62 მანეთი ვერცხლის ფულები.

პარიჟი. ფრანგების კუნძულებზე ტაშეთის და მეორე პორტის დაბრძანებს ავსტრალიის ტორპედოების კუთხე დღეიდან ყველა შემოვლილ ტერიტორიებს ეწოდება ფრანგების ტერიტორია, რომელიც ეხლა მიმართულია ინგლისის მფარველობის ქვეშ.

ვენა. ბრძანებულ ახალი უნივერსიტეტის შენობის საძირკველი ჩაყრის, ამ ცერემონიაზე ქალაქის წარმომადგენელმა ვიტეზე, რომელიც ეხლა მოსწყვეტილია, რომ წარმატებულ შეენიერებაში, კეთილ-სინდისიერება და მშვიდობიანობაში და მშვიდობიანობაში ცხოვრებაში: ბრძანებულების და ტექნიკის ბედნიერება ყველა მათ ეკუთვნის, რომ ის უკანასკნელ ზარზეიმის დროს ბედნიერად ცხოვრობდა და ყველა ადამიანი ბედნიერად ცხოვრობდა. ამასთან ის, რომ ის ბედნიერად ცხოვრობდა და ყველა ადამიანი ბედნიერად ცხოვრობდა.

ბერლინი. ბერლინის ბანკის ბანკირების ბანკირების ბანკირების

უზეგასტოესი შეიტყობთ ერთ-ერთ ბულვარში სავაჭროდ ბეტონის ბინაში.

გასხვისება გამოსაძახ ვასხვისება თავისი მოძრავი ქონება და თითო გერის განსაკუთრებაში აქვს ორდენის სამ სხვადასხვა; გამოსაძახ მონაწილეობის ღებულ 40-დან 50 კაცამდის.

ს.-პეტერბურგის უნივერსიტეტის ეკონომიის მანასტრად დასწყებულ სამოსახლოში უნივერსიტეტის მისნებში, გიმნაზიაში, კოლეჯში, სამჭერათმოძღვრებში, სხვადასხვა და კერძოში.

კონსტანტინოპოლე. ელჩისის მატრონა ელიზაბეთ ალექსანდრეს მისთვის მატრონაჭეს.

ცნობანი

მაზანდა

ხორასანი, რომელიც იყოფება თბილისის ბაზრებში, დღეგებში და ბელდანზედ 1 ოქტომბრიდან 1 ნოემბრამდე 1884 წ.

გამომცხადა ბეჭრი რუსეთის ფეშქაშებისა— —1 გან. 5 კ.

ჭედურის ფეშქაშებისა:
ჭედის ხარისხისა— —1 გ. 2½
მეორისა— — —1 გ. 2 კ.

ამასვე ფეშქაშ. თორნეულა გამომცხადა:
პირველი ხარისხის —1 გ. 4½
მეორისა— — —1 გ. 3 კ.
მესამისა— — —1 გ. 2½

ჯეჯილ-მამა ბეჭრი:
პირველის ხარის. ლაჯა1 გ. 4½
მეორის ხარის. ლაჯა1 გ. 3½
მესამისა— — —1 გ. 3 კ.

ძროხის ხორცი:
პირველის ხარისხისა —1 გ. 7 კ.
მეორისა— — —1 გ. 6 კ.
სულ . . . —1 გ. 14 კ.
ცხვრის ხორცი —1 გ. 7 კ.

ღორის ხორცი:
პირველის ხარისხისა —1 გ. — კ.
მეორისა— — —1 გ. — კ.

რკინის გზა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის
8 საათზედ და 31 წამ. დილით
თბილისიდან მარტო საშუალოდან
3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.
თბილისიდან ბაქოსკენ
10 საათზედ და 45 წამ. დილით.
(სამშაბათობით სჭვარო 10 ს. 58 წ. დ.)
ქუთაისიდან თბილისისკენ
12 საათზ. და 25 წამ. შუადღ. უკან.
ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ
5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან.
ბათუმიდან თბილისისკენ
8 საათ. დილით.
ფოთიდან თბილისისკენ
8 საათ. და 45 წამ. დილით.
ფოთიდან დ ბათუმიდან მომავალი
თბილისში შემოდის
10 საათზედ და 25 წამ. ღამით.

მარტო საშუალოდან მომავალი თბილისში შემოდის
8 საათზედ დილით
ბაქოდან მომავალი შემოდის თბილისში
2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან.
(შაბათობით სჭვარო 7 ს. 53 წ. დილ.)

განცხადებანი

ყმაწვილ-კაცს

რომელსაც გაუთავებია გიმნაზია და ერთი წელიწადი უმაღლეს სასწავლებელში ფილოლ., სტუ ითვის ლათინური, ბერძნული და ფრანცუზული ენების

გაკვეთილები.

ალექსი: ჩარკვიანის ქუჩის მალაზიაში. (3—1)

იქირავება ბინით

8 ოთახიანი სახლი, ზემო სართულში, ოქტომბრის 1-დგან ყოველივე მოწყობილობით. მეყიდ სართულზეც 4 ოთახი ქირავდება ბინათიც მოწყობილებით. საბინორნის ქუჩაზე, № 47. რომელიც იყო ანტონოვასი, სამედიცინო მმართველობის ახლოა, სადაც სტაროგრადზე თავდაბანტარობის წინამძღოლი და სადაც მოთხოვნილება სადუქტატორები.

შესახ შეტყობა იქვე შეიძლება. (3—2)

თბილისის დაბრუნებული საზოგადოების მმართველობა

ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ ამავე საზოგადოების «დებო» მიღებს განსაკუთრებულ ყოველ-კვირა ძარითულ წიგნებს. მასყიდული წიგნების ფულს, წიგნის ბატრონი მიიღებს მუდამ 1-ნ ივნისს თვეში, წლიური ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ, 10% გამოკლებით «დებოს» სასარგებლოდ. (10—2)

გამოვიდა და ისიდება თბილისის ტიპოგრაფიაში წიგნის მაღაზიაში მოკლე ქართულ-რუსულ-ლათინური

ლექსიკონი

ბჟუნავრობა, ობოლობა და ლიტონობა

სამეფოებიდან, შედგენილი თავ. რაფ. ერისთავისგან. — ფასი ოდენ ლიტონებრივ ორი მანეთი. (10—3)

გამოვიდა და ისყიდება:

მანკიერება

ბოთლებად

ა. მ. მოსწავლისაგან (ვლიბეგისა)

ფასი ათი შაური.

თბილისში, «დროების» რედაქციაში და ბ. ნ. ჩარკვიანის მალაზიაში. ქუთაისში, მელაძის მალაზიაში. თელავში, ბ. ოსტაშვილთან. ფოთში, ბ. ხუმარაძის მალაზიაში.

საქმობანი

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსგავლ. უსუფთაო ქაღალდზე. ერთად ერთი საგანგებო ნივთი ისის მაღაზია. აქვეა ბურუსებელი სხვა-და-სხვა გვარი ქაღალდი ფოკუსის «სულასთვის»—25% ათასად, ვიდრე სხვანაც. აქვე: მელნი, ქაღალდი, კონვერტები, რეკუმეები, ლაქა, კარანდაში, ზენადი, კალმები, ბუშტები, ბორტ-სიგარები, ალბომები, რამეები, მაკრატლები, სამართებლები, სანთელი, სალინი, ცარიელი შეიწყობის სანთელი (ბოთლები) თეთრეულისთვის, ბატარა სალები ატკაცასთვის, ქალალები, ტისტები, სავარძლები, სარეცხები, ბუსრები, ზარები, ბანოკების რეზინკები, ტრიკოტარები, ბეწვები, ნაჭრები, მაკრატლები, სპატულა, ბოთლები, ქიმიკატები, სარტყლები, ბრილებები, სპრონკები, კორსეტები, ფილტრები, შხრატები, თასები; ტინისმოსაჭრელი, ცხენის და პატენტიანი მაკინტოშები, კრავები, სავლელი ქალადები ჯეტრ-გუმიტელასთვის და სხვ. და სხვ.

პატარა—20 კ. (100—13)

ბილიარდის განსახდელი დანები ბილიარდის ჭერისა სტუმრებისა და დანები შეიძლება ბილიარდის ბოლქვისა ზედა ნაწილის ბილიარდის ბოლქვისა ზედა ნაწილის ბილიარდის ბოლქვისა ზედა ნაწილის